मिलिता रत्यादयो रसस्तत् कथमस्य प्रकाशत्वं कथं वाऽखण्डत्वमित्याह।

(६०) रत्यादिर्ज्ञानतादात्म्यादेव यस्माद्रसो भवेत्॥
अतोऽस्य स्वप्रकाशत्वमखण्डत्वञ्च सिद्ध्यति।

यदि रत्यादिकं प्रकाशशरीरादतिरिक्तं स्यात् तदैवास्य स्वप्रकाशत्वं न सिद्ध्येत्। न च तथा। तादात्म्याङ्गीकारात्। यदुक्तं। "यद्यपि रसानन्यतया चर्व्वणा न कार्य्या तथापि कादाचित्कतया कार्य्यत्वमुपकल्प्य तदेकात्मन्यनादिवासनापरिणतिरूपे रत्यादिभागेऽपि व्यवहारः" इति। "सुखादितादात्म्याङ्गीकारे चास्माकीं सिद्धान्तशय्यामधिशय्य दिव्यवर्षसहस्रं प्रमोदनिद्रामुपेयाः" इति च। "अभिन्नोऽपि स प्रमात्रा वासनोपनीतरत्यादितादात्म्यगोचरीकृतः" इति च। ज्ञानस्य स्वप्रकाशत्वमनङ्गीकुर्व्वतामुपरि वेदान्तिभिरेव निपातनीयो दण्डः। तादात्म्यादेवास्याखण्डत्वं। रत्यादयो हि प्रथममेकैकशः प्रतीयमानाः सर्व्वेऽप्येकीभूताः स्फुरन्त एव रसतामापद्यन्ते॥ तदुक्तं।

"विभावा अनुभावाश्च सात्त्विका व्यभिचारिणः।
प्रतीयमानाः प्रथमं खण्डशो यान्त्यखण्डतां"॥

इति। "परमार्थतस्त्वखण्ड एवायं वेदान्तप्रसिद्धब्रह्मतत्त्ववद्वेदितव्य इति च"॥ अथ के ते विभावानुभावव्यभिचारिण इत्यपेक्षायां विभावमाह।

(६१) रत्याद्युद्बोधका लोके विभावाः काव्यनाट्ययोः॥

ये हि लोके रामादिगतरतिहासादीनामुद्बोधकारणानि